

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/129/2023
Identifikačné číslo spisu:	8118200529
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8118200529.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne V. Q., narodenej XX. R. XXXX, T. - W. Š.X., U. XX, zastúpenej splnomocnenkyňou RIEDL advokátska kancelária s. r. o., Prešov, Slovenská 46, IČO: 54 359 490, proti žalovaným 1/ Y. G., narodenému X. L. XXXX, V., L. XXXX/X, 2/ auctio, s.r.o., Nitra, Kmeťkova 30, IČO: 36 765 121, zastúpenej splnomocnenkyňou AKMB, s.r.o, Nitra, Štefánikova 9, IČO: 52 360 458 a 3/ DIMARKO REAL, s.r.o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Palisády 55, IČO: 47 225 785, zastúpenej splnomocnenkyňou JUDr. Michal Krutek, s.r.o., Trnava, Hlavná 11, IČO: 47 254 581, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16C/4/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 31. januára 2023 sp. zn. 17Co/50/2022, 17Co/51/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 31. januára 2023 sp. zn. 17Co/50/2022, 17Co/51/2022 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 18. marca 2021 č. k. 16C/4/2018-260 a doplniacím rozsudkom z 31. mája 2022 č. k. 16C/4/2018-314 žalobu zamietol a zrušil uznesenie Okresného súdu Prešov z 5. marca 2019 č. k. 16C/4/2018-103. Žalovaným 1/ až 3/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodol tak po predchádzajúcom zrušení jeho prvého rozsudku uznesením Krajského súdu v Prešove z 26. februára 2020 sp. zn. 23Co/98/2019. Rozsudok právne zdôvodnil ustanoveniami § 2 písm. a/, § 11 ods. 1, 2 a 7, § 21 ods. 1 až 4 a § 33 ods. 2 a 3 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“). Vecne dôvodil, že žalovaná 2/ (dražobník) uzatvorila 8. februára 2017 s pôvodným žalovaným 1/ (správcom podstaty úpadcu Y. G., ďalej len „správca“ alebo „správca podstaty“) zmluvu o vykonaní dražby č. 2312000217 spolu s dodatkom č. 1. Predmetom dražby boli nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalobkyne, zabezpečujúce záväzky úpadcu Y. G.. Dražba sa uskutočnila 31. mája 2017, bola však neúspešná, preto následne správca a žalovaná 2/ uzatvorili 9. júna 2017 zmluvu o vykonaní prvej opakovanej dražby č. 2312000217 spolu s dodatkom č. 1 zo 6. júla 2017. Žalobkyňa ňou tvrdené skutočnosti o nekonaní dražobníka s odbornou starostlivosťou

v konaní žiadnym spôsobom nepreukázala. Skúmaním úverovej zmluvy o splátkovom úvere uzatvorenej 17. februára 2012 medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako veriteľom a žalobkyňou a Y. G. ako dlžníkmi nezistil existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, zmluva obsahovala všetky údaje nevyhnutné pre identifikáciu záväzku, údaj o výške úveru - 135.000 eur, označenie úveru, fixnú úrokovú sadzbu vo výške 6,09 % na dobu troch rokov, ktorá neodporovala dobrým mravom, výšku splátky, počet splátok, splatnosť prvej splátky, konečnú splatnosť úveru ako aj účel úveru, ktorým bola kúpa domu. Žalobkyňa neplnila zmluvný záväzok v zmysle zmluvných podmienok, čo malo za následok zosplatnenie celého úveru, ku ktorému došlo po výzve na úhradu omeškanej pohľadávky a oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti doručených žalobkyňou a spoludlžníkovi Y. G.. Žalobkyňa nepovažovala za sporné, že žalovaná 3/ (vydražiteľ) už nie je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, pričom zvrátením celého procesu od zosplatnenia po následné vydraženie nehnuteľnosti spôsobené neplnením z úverovej zmluvy by bezpochyby došlo aj do bezprecedentného zásahu do vlastníckeho práva aktuálneho vlastníka, ktorý vzniknutú situáciu žiadnym spôsobom nespôsobil ani na ňu nemal vplyv. Prihliadal aj na práva úpadcu Y. G. (spoludlžníka žalobkyne), ktorý v podstate doplatil na uzatvorenie úverovej zmluvy súc na jednej zmluvnej strane so žalobkyňou, ktorá svoje záväzky prestala uhrádzať. Na priebeh osobného bankrotu úpadcu je viazaný výsledok tohto konania, čo nepriaznivo prehlbuje aj jeho finančnú situáciu. Skúmaním podmienok uskutočnenia dobrovoľnej dražby, ktorá je jedným zo zákonných spôsobov realizácie záložného práva, nevzhliadol porušenia zákona o dobrovoľných dražbách, a preto žalobu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie právne odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vecne úspechom žalovaných 1/ až 3/ v spore v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 31. januára 2023 sp. zn. 17Co/50/2022, 17Co/51/2022 podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie spolu s doplniacim rozsudkom potvrdil s tým, že zmenil skutkové a právne posúdenie veci. Odvolací súd vykonal vo veci dokazovanie a zistil, že na majetok úpadcu Y. G. (spoludlžníka žalobkyne z úverovej zmluvy zo 17. februára 2012 uzatvorenej so Slovenskou sporiteľňou, a.s.) bol uznesením Okresného súdu Košice I z 29. marca 2016 sp. zn. 26K/11/2016 vyhlásený konkurz a do funkcie správcu bol ustanovený - LawService Recovery, k.s., Zvolen, Stráž 223, IČO: 47 817 003 (pôvodne ako žalovaný 1/). Do konkurzu si Slovenská sporiteľňa, a.s. prihlásila pohľadávku vo výške 151.016,20 eur, zabezpečenú nehnuteľnosťou vo vlastníctve žalobkyne. Správca podstaty (pôvodný žalovaný 1/) vyzval žalobkyňu na zaplatenie sumy rovnajúcej sa hodnote nehnuteľnosti; žalobkyňa na výzvu nereagovala a požadovanú sumu neuhradila, preto bol tento majetok zapísaný do súpisu oddelenej podstaty. S poukazom na ustanovenie § 92 ods. 1 a 6 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) odvolací súd dospel k záveru, že spôsob speňaženia majetku žalobkyne sa spravuje zákonom o konkurze a reštrukturalizácii, pretože pohľadávka záložného veriteľa úpadcu tvorí pohľadávku zistenú a prihlásenú do konkurzu. Speňažovanie majetku spísaného do oddelenej podstaty nie je realizáciou záložného práva formou dobrovoľnej dražby záložným veriteľom (§ 7 zákona o dobrovoľných dražbách), ale ide o speňažovanie majetku úpadcu, resp. tretej osoby spísaného do majetkovej (oddelenej) podstaty podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii spôsobom určeným v osobitnom predpise, a to v zákone o dobrovoľných dražbách, ktorý sa v tomto prípade použil len subsidiárne. Žalobkyňa námietky proti dražbe na konkurznom súde nevzniesla, uplatnila si ich v sporovom civilnom konaní formou určovacej žaloby. Poukazujúc na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovené v rozhodnutiach sp. zn. 3Obo/84/2012 a 3Cdo/186/2010, podľa ktorých pokiaľ osoba dotknutá na svojich právach dražbou vykonanou v konkurznom konaní nenamietala dôvody neplatnosti dražby v konkurznom konaní, nemôže sa určovacou žalobou domáhať vyslovenia neplatnosti dražby, odvolací súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne nie je dôvodná, pretože svoje nároky si mala včas uplatniť v konkurznom konaní. Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnil ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP a vecne úspechom žalovaných 1/ až 3/ v odvolacom konaní vo vzťahu k neúspešnej žalobkyňi.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj len „dovolateľka“) dovolanie.

Dovolanie odôvodnila ustanovením § 420 písm. f/ CSP, t. j. nesprávnym procesným postupom súdu znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietala, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je arbitrárny, nepresvedčivý, založený na svojvoľnom hodnotení vykonaného dokazovania. Poukázala na dôvody zrušenia prvého rozsudku súdu prvej inštancie, keď odvolací súd v uznesení z 26. februára 2020 uložil súdu prvej inštancie prihliadnúť na to, že v predmetnom konaní sa rieši otázka obydľia spotrebiteľa, v súvislosti s čím je potrebné sa zaoberať nielen okolnosťami vykonávania dražby, ale podrobiť kontrole aj samotnú zmluvu o poskytnutí úveru (či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky) a skúmať, či vôbec došlo k platnému zosplatneniu pohľadávky. Odvolací súd tak stanovil mantinely pre rozhodnutie súdu prvej inštancie v merite veci, od čoho sa odvíjala ďalšia aktivita strán sporu. Ani náznakom však v prípade napadnutého rozsudku nedospel k rovnakému záveru, čo ho činí obzvlášť prekvapivým. Odvolací súd 24. novembra 2022 odročil pojednávanie z dôvodu, že od Okresného súdu Košice I vyžiada správu o úkonoch konkurzného súdu vo veci týkajúcej sa prejednávanej dražby v konaní sp. zn. 26K/11/2016. Návrh na vykonanie takéhoto dôkazu nepodala žiadna zo strán, pričom ho nie je možné po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania na súde prvej inštancie vykonať. V bode 23 odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, že žalobkyňa námietky proti dražbe na konkurznom súde nevzniesla, uplatnila si ich v sporovom civilnom konaní formou určovacej žaloby. Túto argumentáciu sa dovolaiteľka dozvedela až z písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku a vôbec nemala možnosť na ňu reagovať. Odvolací súd počas dvoch ústnych pojednávaní nijakým spôsobom nenaznačil, čo je dôvodom dopytu konkurzného súdu, ani ako jeho odpoveď vyhodnocuje. Tým dospel k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazu, ktorý si zabezpečil sám bez návrhu a po skončení dokazovania. Dovolaiteľka v konkurznom konaní žiadne námietky nevzniesla, ale ani nebola správcom úpadcu nikdy vyzvaná na zaujatie stanoviska ani iným spôsobom poučená o akýchkoľvek dôsledkoch. Odvolací súd z nesprávneho a neúplného vyhodnotenia svojvoľne zabezpečeného dôkazu vyvodil záver, že táto okolnosť následne determinovala súd, na ktorom môže namietat proti spôsobu speňažovania (uplatniť námietky neplatnosti opakovanej dražby), avšak tento záver neoprel o žiadne zákonné ustanovenie. Preto ani nie je možné zistiť, či odvolací súd použil správnu právnu normu, čo dovolaiteľke prípadne znemožňuje využiť dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

4. Žalovaní 1/ až 3/ navrhli dovolanie ako neprípustné odmietnuť, resp. ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné a dôvodné.

6. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že po zrušení konkurzu uznesením Mestského súdu Košice uznesením zo 6. mája 2024 sp. zn. 26K/11/2016 (OV 91/2024) a po odvolaní správcu uznesením z 10. októbra 2024 sp. zn. 26K/11/2016 (OV 201/2024) úpadcu Y. G., pokračoval v konaní namiesto správcu priamo s úpadcom (§ 47 ods. 5 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces.

9. Žalobkyňa v dovolaní namietala, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je arbitrárny, nepresvedčivý, založený na svojvoľnom hodnotení vykonaného dokazovania. Poukázala na dôvody zrušenia prvého rozsudku súdu prvej inštancie, keď odvolací súd v uznesení z 26. februára 2020 uložil súdu prvej inštancie prihliadnuť na to, že v predmetnom konaní sa rieši otázka obydľia spotrebiteľa, v súvislosti s čím je potrebné sa zaoberať nielen okolnosťami vykonávania dražby, ale podrobiť kontrole aj samotnú zmluvu o poskytnutí úveru (či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky) a skúmať, či vôbec došlo k platnému zosplatneniu pohľadávky. Jeho následné v poradí druhé rozhodnutie je preto vzhľadom na prijaté závery prekvapivé. Odvolací súd odročil pojednávanie, aby zaobstaral dôkaz, pričom návrh na vykonanie takéhoto dôkazu nepodala žiadna zo strán. Argumentáciu, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie sa dozvedela dovolateľka až z písomného odôvodnenia, a preto na pojednávaní nemala ani možnosť reagovať.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní (pred odvolacím súdom) došlo k nou tvrdenej vade zmätočnosti.

11. Pojemným znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie rozsudkom z 18. marca 2021 č. k. 16C/4/2018-260 a doplniacim rozsudkom z 31. mája 2022 č. k. 16C/4/2018-314 žalobu zamietol (nezistil dôvod neplatnosti dražby, vid' bližšie ods. 1 tohto uznesenia). Tu je potrebné dodať, že sa jednalo o druhé rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď odvolací súd jeho prvý rozsudok zrušil s pomerne stručným odôvodnením v rámci ktorého bolo (iba) uvedené, že v danom prípade sa však jedná o spor s ochranou slabšej zmluvnej strany a súd prvej inštancie by mal prihliadnuť na to, že v predmetnom konaní sa rieši otázka obydľia spotrebiteľa, v ktorom je potrebné poskytnúť spotrebiteľovi zvýšenú ochranu. Súd prvej inštancie sa mal zaoberať nielen okolnosťami vykonávania dražby, ale aj povahou pohľadávky - mal podrobiť ex offo kontrole samotnú zmluvu o poskytnutí úveru a zisťovať, či sa nevymáha aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, či vôbec došlo k platnému zosplatneniu pohľadávky. Súd prvej inštancie dospel potom k vyššie uvedenému záveru rešpektujúc pokyny odvolacieho súdu. Následne odvolací súd, hoci vo veci nariadil pojednávanie a zopakoval, resp. doplnil dokazovanie, pričom pojednávanie odročil a zabezpečil dôkaz i keď na pojednávaní žiadne návrhy na doplnenie dokazovania podané neboli, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie z iných dôvodov (rozhodnutie právne odôvodnil i ust. § 92 ods. 1 a 6 zákona o konkurze a reštrukturalizácii). Poukázal na závery najvyššieho súdu vyslovené v rozhodnutiach sp. zn. 3Obo/84/2012 a 3Cdo/186/2010, podľa ktorých pokiaľ osoba dotknutá na svojich právach dražbou vykonanou v konkurznom konaní nenamietala dôvody neplatnosti dražby v konkurznom konaní, nemôže sa určovacou žalobou domáhať vyslovenia neplatnosti dražby, odvolací súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne nie je dôvodná, pretože svoje nároky si mala včas uplatniť v konkurznom konaní.

13. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

14. Princíp tzv. „predbežného právneho posúdenia vecí“ vychádzajúci z § 382 CSP (tiež porovnaj § 171 ods. 1 CSP) teda súvisí so zameraním sa na dokazovanie sporných skutočností, aby strany sporu dostali príležitosť predstaviť vlastné argumenty týkajúce sa právneho posúdenia veci. Tým by sa mohol predbežný právny názor všeobecného súdu potvrdiť alebo vyvrátiť (III. ÚS 446/2010, 4Cdo/22/2017).

15. Je potrebné uviesť, že v danej veci sa nejedná o celkom zjavne nesprávny postup odvolacieho súdu vo vzťahu k ust. § 382 CSP, pretože hoci odvolací súd aplikoval iné ustanovenia ako súd prvej inštancie, t. j. ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii, jeho záver však z tých ustanovení nevyplýva. Jeho záver stojí totiž na rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 3Obo/84/2012 a 3Cdo/186/2010. V zmysle rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Obo/84/2012, pokiaľ osoba dotknutá na svojich právach dražbou vykonanou v konkurznom konaní nenamietala dôvody neplatnosti dražby v konkurznom konaní, nemôže sa určovacou žalobou domáhať vyslovenia neplatnosti dražby, odvolací súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne nie je dôvodná, pretože svoje nároky si mala včas uplatniť v konkurznom konaní. Tu najvyšší súd ďalej dodal, že jednoznačné právne ustanovenie pre vyslovenie tohto právneho názoru neexistuje, ale bolo by rozpore s zásadou právnej istoty aby o platnosti úkonu, ktorý bol schválený v konkurznom konaní konkurzným súdom mohlo byť rozhodované v inom civilnom konaní na základe určovacej žaloby podanej osobou, ktorá sa cíti byť povolenou dražbou dotknutá. Dovolací súd zdôrazňuje, že rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obo/84/2012 nepredstavuje judikatúru dovolacieho súdu, keď tento rozhodoval ako odvolací súd a pokiaľ ide o rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/186/2010 (spor o vydanie nehnuteľností), takýto záver z neho nevyplýva.

16. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 Ústavy (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia FMZV ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej len „Dohovor“), je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejme všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

17. Včlenením formulácie o práve na spravodlivý súdny proces do textu zákona (§ 420 písm. f/ CSP) sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnilo (IV. ÚS 314/2020, ZNaU 69/2020).

18. Rozhodujúcou skutočnosťou tvoriacou základ pre rozhodnutie súdu sú aj právne normy, ktoré sú na konkrétny prípad aplikovateľné. Aj zo zásady iura novit curia („súd pozná právo“) možno vyvodiť, že súd sa aj bez návrhu účastníka konania musí vyrovnávať so všetkými relevantnými právnymi normami, aplikovateľnými na konkrétny prípad. Možno rozoznávať napríklad situácie, kedy súd musí určiť relevantnú právnu normu aplikovateľnú na konkrétny prípad a musí ju vo svojom rozhodnutí zohľadniť a kedy súd po určení tejto právnej normy musí zohľadniť všetky časti právnej normy (napr. všetky časti hypotézy právnej normy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (napr. IV. ÚS 77/02).

19. Podľa § 21 ods. 2 veta prvá zákona o dobrovoľných dražbách v prípade, ak sa spochybňuje platnosť záložnej zmluvy alebo boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby.

20. Dovolací súd dospel k záveru, že potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia, keď odvolací súd sa dostatočne nevysporiadal s relevantným ustanovením § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, keď oprel svoj rozsudok len o rozhodnutia najvyššieho súdu, pričom jedno z nich nie je na danú vec aplikovateľné a druhé nepredstavuje rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, najmä nevysvetlil svoj záver v rámci akého štádia konkurzného konania mohla a mala žalobkyňa námietky vzniesť. K uvedenému záveru sa žalobkyňa nemala možnosť vyjadriť napriek nariadenému pojednávaniu a vzhľadom na dovtedy prebiehajúce konanie zdôrazňujúce postavenie slabšej strany (podľa skôr vysloveného názoru odvolacím súdom) nemohla predvídať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu (ktorý navyše doplnil dokazovanie nenavrnutým dôkazom v neprospech odvolateľa) a uplatniť prostriedky procesného útoku/obrany. Je možné preto vzhľadom na uvedené konštatovať, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené a zároveň je i prekvapivé, čím odvolací súd porušil základné právo žalobkyne na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP).

21. Dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom, na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť.

22. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie majúc za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP) a vychádzajúc z toho, že tým, komu bolo namieste pričítať dovolaním vytýkanú vadu zmätočnosti, bol len odvolací súd.

23. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.